

รูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา

THE WORLD-CLASS STANDARD ELEMENTARY SCHOOL QUALITY MANAGEMENT MODEL

สมภาพร ลีภัยรัตน์*

Samaporn Leepairat*

ธานี เกสทอง**

Thanee Gesthong**

นันทิยา น้อยจันทร์***

Nuntiya Noichun***

-
- * นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
 - * Ed.D. Candidate, Doctor of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University.
 - * Email: nokka10@windowslive.com
 - ** รองศาสตราจารย์ และปริญญาเอก ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
 - ** Associate Professor and Ph.D., Department of Educational Administration, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University.
 - ** Email: Thaneegesthong@gmail.com
 - *** รองศาสตราจารย์ และปริญญาเอก ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
 - *** Associate Professor and Ph.D., Department of Educational Administration, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University.
 - *** Email: nun1964@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา 2) สร้างรูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา และ 3) ประเมินรูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา มีขั้นตอนการวิจัย ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา โดยศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา โดยการตรวจสอบรูปแบบด้วยวิธีการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ และขั้นตอนที่ 3 ประเมินรูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา โดยการประเมินจากผู้อำนวยการโรงเรียนมาตรฐานสากล ผลการวิจัย พบว่า 1. การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษาได้ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การพัฒนาบุคลากร 3) การสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนา 4) การสร้างทีมงานในการพัฒนานักเรียน 5) การควบคุมคุณภาพ 6) คุณภาพนักเรียน 7) การนำนโยบายคุณภาพสู่การปฏิบัติ และ 8) การบริหารจัดการ 2. รูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 3 ส่วนได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ส่วนที่ 2 เนื้อหาประกอบด้วยองค์ประกอบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล และกระบวนการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ส่วนที่ 3 เงื่อนไขความสำเร็จ และ 3. การประเมินรูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ การบริหารคุณภาพ โรงเรียนมาตรฐานสากล ประถมศึกษา

Abstract

The objectives of this research were 1) to analyze the factors of world-class standard elementary school quality management, 2) to develop world-class standard elementary school quality management model, and 3) to evaluate the developed world-class standard elementary school quality management model. The research was conducted in 3 steps. Step 1 was to analyze the factors of world-class standard elementary school quality management by studying related documents, interviewing experts, and collecting data from a sample group. Step 2 was to develop the world-class standard elementary school quality management model by way of holding a connoisseurship. Step 3 was to evaluate developed world-class standard elementary school quality management model by evaluating from directors of the world-class standard elementary schools. The findings were as follows: 1. The analysis of factors of the world-class standard elementary school quality management according to the set criterion resulted in 8 factors as 1) leadership of administrator, 2) personnel development, 3) participatory network formation, 4) student development teamwork formation, 5) quality control, 6) quality of students, 7) putting quality policy into practice, and 8) administration and management. 2. The world-class standard elementary school quality management model consists of 3 parts: as 1) introduction, 2) contents consisting of the world class-standard elementary school quality management factors and quality management process, and 3) success conditions. And 3. Evaluation of the developed world-class standard elementary school quality management model revealed that the aspects of correctness, suitability, feasibility and usefulness were at a high level.

Keywords: Model Development, Quality Management, World -Class Standard School, Elementary School

บทนำ

ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว สังคมโลกในปัจจุบัน ต้องมีการปรับตัว เพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ในสังคม ซึ่งได้นำสู่การแข่งขันทางเศรษฐกิจ การค้าและอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ และเป็นแรงผลักดันให้มีการปฏิรูปการศึกษา คุณภาพการศึกษาเป็นตัวชี้วัดประการหนึ่งสำหรับความพร้อมในการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และศักยภาพในการแข่งขันในเวทีโลก ดังนั้นแต่ละประเทศจึงต้องมีการเตรียมคนรุ่นใหม่ที่มีทักษะการปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในโลกยุคใหม่อย่างรู้เท่าทัน มีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีเหมาะสม และเพียงพอ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555, น. 3) ในการพัฒนาคุณภาพของคนให้สำเร็จนั้น ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพและคุณภาพของกระบวนการจัดการศึกษา การยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยให้ทัดเทียมกับอารยประเทศและสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติได้นั้น จึงเป็นภารกิจสำคัญที่ต้องปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษาอย่างรวดเร็วทั้งระบบด้วยการปฏิรูปการศึกษา เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้พัฒนาไปสู่ผู้เรียนที่มีคุณภาพ ให้ก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้าน ดังนั้นกระบวนการบริหารจึงต้องปรับเปลี่ยนและพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ (ธีระ รุณเจริญ, 2553, น. 58)

โรงเรียนมาตรฐานสากล เป็นนวัตกรรมจัดการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐาน นำมาเป็นมาตรการเร่งด่วนในการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เทียบเท่าสากล โรงเรียนมาตรฐานสากล มีความมุ่งหวังว่านักเรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก โดยมีวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้คือ 1) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก มีความเป็นเลิศทางวิชาการ สื่อสารสองภาษา ล้ำหน้าทางความคิดผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก 2) ยกระดับการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล โดยกำหนดรายวิชาเพิ่มเติมที่มีความเป็นสากล 3) ยกระดับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555, น. 8) ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ สำนักบริหารการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ได้แก่ การขับเคลื่อนกลยุทธ์ การพัฒนาหลักสูตรและการสอน การบริหารจัดการระบบคุณภาพ การสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนาและการส่งเสริมคุณภาพนักเรียน และการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โรงเรียนมาตรฐานสากลจึงเป็นที่คาดหวังของสังคมที่จะพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและบูรณาการการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ การบริหารจัดการระบบคุณภาพเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล ซึ่งจะทำให้เกิดคุณภาพต่อการจัดการเรียนการสอน อันจะส่งผลกระทบต่อนักเรียนอันเป็นเป้าหมายของการจัดการศึกษา จึงได้มีการส่งเสริมระบบบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ซึ่งได้รับการยอมรับว่า เป็นระบบที่พัฒนาองค์กรให้มีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ

จากการกำกับติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2553 – 2554 พบปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติบางประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนมาตรฐานสากลซึ่งส่วนใหญ่ดำเนินการกิจ ตามแนวทางคู่มือการดำเนินการที่กำหนดให้ ในมิติของการบริหารจัดการ ถือได้ว่าเกิดประสิทธิผล แต่ยังไม่ีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประสบความสำเร็จน่าพึงพอใจในระดับหนึ่งเท่านั้น ในเชิงปริมาณ แต่ยังคงมีปัญหาในเชิงคุณภาพหลายประการด้านประสิทธิภาพการจัดการศึกษาตามแนวทางพัฒนาคุณภาพการจัดการใหม่ ยังไม่เกิดผลเท่าที่ควร ด้วยโรงเรียนยังไม่มีควมอิสระและคล่องตัวในการบริหารจัดการ นอกจากนี้ในระดับโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง บุคลากรต่างๆ ยังไม่เข้าใจการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล ส่งผลให้การดำเนินงานส่วนใหญ่ขาดการมีส่วนร่วม องค์กรทางการศึกษาส่วนใหญ่จึงยังไม่มีความพร้อมที่จะปรับปรุงพัฒนาตามแนวทางการจัดการด้วยระบบคุณภาพ TQA (ขุนทด รัตนศิริประภา, 2557, น. 512) ดังนั้นจึงทำให้เกิดความเชื่อว่า คุณภาพการศึกษาไทย เมื่อเทียบกับคุณภาพของนานาชาติก็ยังคงอยู่ในระดับต่ำ และควรได้รับการปรับปรุงพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพทัดเทียมกับการศึกษานานาชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2555, น. 10)

จากปัญหาคุณภาพการศึกษาดังกล่าว มีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่ง จึงได้นำแนวคิดการบริหารคุณภาพ แนวคิดรางวัลคุณภาพแห่งชาติในประเทศต่างๆ รูปแบบการบริหารคุณภาพในสถานศึกษา แนวคิดการประเมินคุณภาพองค์กร ตลอดจนแนวคิดการพัฒนาองค์กร โดยนำเอาแนวคิดต่างๆ ดังกล่าวมาบูรณาการ หรือผสมผสานแนวคิดที่สอดคล้องกับบริบทของการจัดการศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อหาองค์ประกอบ และนำมาพัฒนาเป็นรูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา โดยมุ่งเน้นให้ผู้บริหาร และครู ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารคุณภาพไปสู่การปฏิบัติในโรงเรียน เพื่อให้เกิดคุณภาพการศึกษาในระดับโรงเรียน และสนองตอบต่อแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษาในระดับชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา

แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดการบริหารคุณภาพของนักบริหารคุณภาพต่างๆ แนวคิดการบริหารทั่วทั้งองค์กร แนวคิดรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศต่างๆ รูปแบบการบริหารคุณภาพในสถานศึกษา แนวคิดการประเมินคุณภาพองค์กร ได้แก่ แม่แบบการจัดการศึกษาแบบ SIPPO Model การประเมินแบบสมดุล Balance Scorecard และการบริหารแบบ Benchmarking แนวคิดการพัฒนาองค์กร ซึ่งประกอบด้วย การพัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ และแนวคิดคุณภาพชีวิตการทำงาน แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งองค์ประกอบของการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษาได้มาจากการสังเคราะห์ แนวคิดต่าง ๆ ดังนี้

1. แนวคิดการบริหารคุณภาพของนักบริหารคุณภาพ ได้แก่ แนวคิดของ Walter A. Shewhart ใช้หลักควบคุมคุณภาพเชิงสถิติ และวงจรคุณภาพ Shewhart cycle ซึ่งประกอบด้วย Plan Do Study Action หรือ PDSA (ณัฐพันธุ์ เชนนันท์, 2545, น. 36) แนวคิดของ Joshep M. Juran ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) คุณภาพและต้นทุนคุณภาพ 2) คุณภาพ 3) ไตรยางค์คุณภาพ 4) ลำดับความสำเร็จที่เป็นสากล (ดวงรัตน์ เรืองอุไร, 2558) แนวคิดของ Edwards W. Deming ประกอบด้วย 4 ประการ ได้แก่ 1) หลักการจัดการคุณภาพ 14 ข้อ 2) ทฤษฎีความแปรปรวน 3) โรคและบาปที่ร้ายแรง และ 4) บทบาทของผู้บริหาร (เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ, 2545, น. 89) แนวคิด ของ Phillip Crosby ได้แก่ โปรแกรมปรับปรุงคุณภาพ 14 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารมีความผูกพันต่อการจัดการคุณภาพ 2) จัดตั้งทีมปรับปรุงคุณภาพ 3) กำหนดให้มีการวัดคุณภาพ 4) กำหนดต้นทุนคุณภาพ 5) ยกระดับการตระหนักของบุคลากร 6) ลงมือแก้ปัญหา 7) วางแผนจัดโปรแกรมของเสียเป็นศูนย์ 8) ฝึกอบรมหัวหน้างาน 9) กำหนดเป้าหมาย 10) กระตุ้นให้พนักงานแจ้งปัญหาการปรับปรุงคุณภาพ 11) ทำให้ทุกคนที่เข้าร่วมโปรแกรมยอมรับและเกิดความซบซึ้ง 12) จัดตั้งกลุ่มที่ปรึกษาคุณภาพ 13) จัดตั้งกลุ่มที่ปรึกษาคุณภาพ 14) จัดทำโปรแกรมแบบเต็มซ้ำอีก (พิษณุ วรรณ, 2555, น. 17-22)

2. แนวคิดการบริหารทั่วทั้งองค์กร มีหลักการ 3 ประการ ได้แก่ 1) การให้ความสำคัญกับลูกค้า 2) การมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง 3) การปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Abrunhose and Moura, 2007 อ้างถึงใน ปัสวีกร พลอยประเสริฐ, 2552, น. 12-13)

3. แนวคิดรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศต่างๆ ได้แก่ แนวคิดรางวัลคุณภาพแห่งชาติสหรัฐอเมริกา ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ 2) การวางแผนกลยุทธ์ 3) ความมุ่งมั่นด้านลูกค้าและการตลาด 4) สารสนเทศและการวิเคราะห์ 5) การพัฒนาและการจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์

6) การจัดการกระบวนการ และ 7) ผลการดำเนินงาน (นิตยั ลัมมาพันธ์, 2546, น. 24) รางวัลคุณภาพแห่งชาติยุโรป ประกอบด้วย 5 เกณฑ์ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ 2) นโยบายและกลยุทธ์พนักงานในองค์กร 3) หุ่นส่วนและทรัพยากร 4) กระบวนการ และ 5) ผลลัพธ์ (European Mentoring & Coaching Council, 2015) รางวัลคุณภาพแห่งชาติออสเตรเลีย ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ 2) กลยุทธ์และการวางแผน 3) ข้อมูลและการวิเคราะห์ความรู้ 4) ประชาชน การสนใจลูกค้า 5) กระบวนการผลิตและบริการ และ 6) ผลของธุรกิจ (Evans, 2006, p. 76) รางวัลคุณภาพแห่งชาติแคนาดา ประกอบด้วย 6 เกณฑ์ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ 2) ความมุ่งมั่นต่อลูกค้า 3) การวางแผนเพื่อการพัฒนา 4) ความมุ่งมั่นต่อประชาชน 5) ประสิทธิภาพของกระบวนการ และ 6) ความมุ่งมั่นต่อคู่ค้า (Evans and Lindsay, 1999, pp.144 - 145) รางวัลคุณภาพแห่งชาติสิงคโปร์ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ 2) สารสนเทศ 3) การวางแผน 4) ทรัพยากรบุคคล 5) การจัดการกระบวนการ 6) การมุ่งเน้นลูกค้า 7) ผลลัพธ์การปฏิบัติงานและคุณภาพ (Spring, 2015) รางวัลคุณภาพแห่งชาติญี่ปุ่น ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) นโยบายคุณภาพและการควบคุมคุณภาพ 2) ภาวะผู้นำ 3) โครงสร้าง 4) สารสนเทศ 5) ความเป็นมาตรฐาน 6) การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนา 7) กิจกรรมในการประกันคุณภาพ 8) กิจกรรมเกี่ยวกับการบำรุงรักษาและการควบคุม 9) กิจกรรมเกี่ยวกับการปรับปรุงผลกระทบ และ 10) ผลงานในอนาคต (สมกิต บุญยะโพธิ์, 2555, น. 81-83)

4. รูปแบบการบริหารคุณภาพในสถานศึกษา ได้แก่ รูปแบบโรงเรียนความเป็นเลิศประเทศสิงคโปร์ ประกอบด้วย 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ 2) การวางแผนกลยุทธ์ 3) การจัดการบุคลากร 4) ด้านทรัพยากร 5) ด้านเป้าหมายนักเรียน 6) ด้านการบริหารและผลการปฏิบัติงาน 7) ด้านผลลัพธ์ของบุคลากร 8) ด้านการมีส่วนร่วมและสังคม และ 9) ด้านผลการประเมินการปฏิบัติงาน (Ministry of Ministration, 2000, p.28) โรงเรียนความเป็นเลิศ ประเทศฮ่องกง ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์และการปฏิบัติที่มีความเป็นเลิศใน 4 ด้านของการศึกษา ได้แก่ 1) การจัดการและการจัดองค์กร 2) การเรียนการสอน 3) การสนับสนุนจุดมุ่งหมายของนักเรียนและโรงเรียน และ 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระดับการพัฒนาของนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, น. 24-32 อ้างถึงในสุชาติดา บุรณะเดชชัย, 2556, น. 51-55) รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ประกอบด้วย 7 หมวดได้แก่ 1) การนำองค์กร 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นนักเรียน 4) การวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) การมุ่งเน้นบุคลากร 6) การมุ่งเน้นการดำเนินการ และ 7) ผลลัพธ์ (สำนักงานบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2557, น. 7)

5. แนวคิดการประเมินคุณภาพองค์กร ได้แก่ แม่แบบการจัดการศึกษาแบบ SIPPO ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2) ปัจจัยป้อนและระบบสนับสนุนการศึกษา 3) กระบวนการผลิต 4) ผลผลิต 5) ผลลัพธ์ 6) กระบวนการตรวจสอบและประเมินคุณภาพ 7) กระบวนการวิเคราะห์สารสนเทศ และการจัดการความรู้ และ 8) การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ (ช่วงโชติ พันธุเวช, 2551, น. 75-77) การประเมินแบบสมดุล Balance scorecard มีกรอบประเมิน 4 มุมมอง ได้แก่ 1) มุมมองด้านการเงิน 2) มุมมองด้านลูกค้า 3) มุมมองด้านกระบวนการภายในองค์กร และ 4) มุมมองด้านการเรียนรู้และการพัฒนา (วีระเดช เชื้อนาม, 2547, น. 28-29) การบริหารแบบ Benchmarking ประกอบไปด้วย 5 ระยะ ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การสร้างความเข้าใจ 3) การบูรณาการ 4) การปฏิบัติ และ 5) การนำไปใช้ในทุกระบวนการ (Camp, 1989, อ้างถึงในณัฐพรพันธ์ เจริญนันทน์, 2545, น.58-62)

6. แนวคิดการพัฒนาองค์กร ได้แก่ องค์กรแห่งการเรียนรู้ ตามแนวคิด Marquardt มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) พลวัตการเรียนรู้ 2) การปรับเปลี่ยนองค์กร 3) การเสริมอำนาจบุคคล 4) การจัดการความรู้ และ 5) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี (Marquardt 1996, p. 15) คุณภาพชีวิตการทำงานของ Huse and Cummings มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ผลตอบแทนที่ยุติธรรม 2) สภาพทำงานที่ปลอดภัย 3) การพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงาน 4)ความก้าวหน้า 5) สังคมสัมพันธ์ 6) ลักษณะการบริหารงาน 7) ภาวะอิสระจากงาน 8) ความภูมิใจในองค์กร (Huse and Cummings, 1985, pp.199-200 อ้างถึงในเมธี น้อมนิล, 2556, น. 23)

7. แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนมาตรฐานสากล ได้แก่ ตัวชี้วัดความสำเร็จของโรงเรียนมาตรฐานสากล ประกอบด้วย 1) ด้านผู้เรียน 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านบริหารจัดการ ด้วยระบบคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วย ด้านผู้บริหาร ด้านครู ด้านปัจจัยพื้นฐาน ด้านบริหารจัดการ และด้านเครือข่ายร่วมพัฒนา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, น. 4-7)

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัย มี 3 ขั้นตอน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา ศึกษา โดยการ

1. วิเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและต่างประเทศ นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์สรุปเป็นตัวแปร และนำมาสร้างแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือวิจัย ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา การใช้ภาษา ความเหมาะสม และความสอดคล้องของข้อความ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มเดียวกับกลุ่มที่วิจัย แล้วหาค่าความเชื่อมั่น ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค เท่ากับ .982

3. นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากโรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 133 โรงเรียน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ หรือครูวิชาการ จำนวน 1 คน และ ครูผู้สอนวิชามาตรฐานสากล จำนวน 2 คน รวม 4 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 532 คน

4. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์แบบองค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) เพื่อหาองค์ประกอบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับประถมศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา โดยการ

1. นำองค์ประกอบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา ซึ่งมีเกณฑ์ในการเลือกคือ มีค่าไอเก้น (Eigenvalues) มากกว่า 1 มีตัวแปรอธิบายองค์ประกอบตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไป และมีค่าน้ำหนักปัจจัย ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาร่างรูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วยแนวคิดพื้นฐาน หลักการ และวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย องค์ประกอบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลและกระบวนการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล และส่วนที่ 3 ส่วนเงื่อนไขความสำเร็จ

2. นำร่างรูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา มาตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) โดยผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารคุณภาพ และการดำเนินตามนโยบายโรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 11 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

3. สร้างคู่มือการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา ประเมินความเหมาะสมของคู่มือ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบประเมินคู่มือการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐาน สากล ระดับประถมศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินรูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา จากโรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 19 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการโรงเรียนในโรงเรียน

มาตรฐานสากล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบประเมินรูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา ในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา
 - 1.1. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.49$, $S.D.=.43$)
 - 1.2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษาประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 องค์ประกอบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา

องค์ประกอบ ที่	ชื่อองค์ประกอบ	จำนวน ตัวแปร	ค่าน้ำหนักปัจจัย (factor loading)
1	ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	10	.643-.836
2	การพัฒนาบุคลากร	8	.506-.701
3	การสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนา	5	.782-.511
4	การสร้างทีมงานเพื่อพัฒนานักเรียน	4	.608-.730
5	การควบคุมคุณภาพ	4	.548-.638
6	คุณภาพนักเรียน	4	.579-.784
7	การนำนโยบายคุณภาพสู่การปฏิบัติ	6	.564-.730
8	การบริหารจัดการ	4	.511-.730
รวม		45	.506-.784

จากตารางที่ 1 องค์ประกอบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 มี 10 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 2 มี 8 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 3 มี 5 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 4 มี 4 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 5 มี 4 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 6 มี 4 ตัวแปร องค์ประกอบที่ 7 มี 6 ตัวแปร และ องค์ประกอบที่ 8 มี 4 ตัวแปร รวมทั้งสิ้น 45 ตัวแปร

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา

2.1 รูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับประถมศึกษา มี 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหา และส่วนเงื่อนไขสู่ความสำเร็จ ดังรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย แนวคิดพื้นฐาน หลักการ และวัตถุประสงค์ของรูปแบบ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้บริหารในการนำรูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลไปใช้ในการปฏิบัติในโรงเรียน

ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วย 2 ส่วนได้แก่

1) องค์ประกอบของการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา 8 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (2) การพัฒนาบุคลากร (3) การสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนา (4) การสร้างทีมงานในการพัฒนานักเรียน (5) การควบคุมคุณภาพ (6) คุณภาพนักเรียน (7) การนำนโยบายคุณภาพสู่การปฏิบัติ และ (8) การบริหารจัดการ

2) กระบวนการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่
 ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ เป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ร่วมวางแผน และสร้าง
 ข้อตกลงในการปฏิบัติตามรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการ เป็นการดำเนินงานตามแนวทางพัฒนาของในแต่ละ
 องค์ประกอบของกระบวนการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยประยุกต์ใช้วงจรคุณภาพ PDCA

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผล เพื่อศึกษาผลการดำเนินงาน ความก้าวหน้า และประเมินผล
 การดำเนินงานว่าผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการบริหารคุณภาพประกอบด้วย แนวคิด วัตถุประสงค์ วิธิดำเนินการ และ
 ผลที่คาดหวังในแต่ละขั้นตอน

ส่วนที่ 3 ส่วนเงื่อนไขความสำเร็จ เป็นส่วนที่อธิบายถึงสิ่งที่ต้องคำนึงถึงและสิ่งที่ควรปฏิบัติ
 เพื่อส่งเสริมให้การนำรูปแบบบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา เกิดประสิทธิภาพ

2.2 ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา
 พบว่า รูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา มีความเหมาะสม

2.3 ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับ
 ประถมศึกษาพบว่า คู่มือมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.62$, $S.D.=.24$)

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา พบว่า
 รูปแบบ มีความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$, $S.D.=.29$) มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.34$,
 $S.D.=.39$) มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.21$, $S.D.=.34$) และ มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก
 ($\bar{X}=4.38$, $S.D.=.43$) ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.35$, $S.D.=.43$)

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา พบว่า
 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา
 ผลที่ได้จากการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา
 ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การพัฒนาบุคลากร 3) การสร้างเครือข่าย
 ร่วมพัฒนา 4) การสร้างทีมงานในการพัฒนานักเรียน 5) การควบคุมคุณภาพ 6) คุณภาพนักเรียน 7) การนำ
 นโยบายคุณภาพสู่การปฏิบัติ และ 8) การบริหารจัดการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในสภาพปัจจุบัน มีความ
 เปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้การบริหารคุณภาพของโรงเรียนต้องเปลี่ยนแปลง เพื่อ
 ยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้พัฒนาไปสู่ผู้เรียนที่มีคุณภาพ ตอบสนองความต้องการ และความพึงพอใจ
 ของผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนมีความสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล โรงเรียนมาตรฐานสากล
 จึงเป็นที่คาดหวังว่าจะเป็นองค์กรที่สามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และ บูรณาการการจัดการศึกษา
 อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ในการยกระดับมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากล จึงควรดำเนินการทั้ง
 ระบบการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอน โดยใช้การบริหารคุณภาพเป็นกลไกในการพัฒนาสู่
 ความเป็นเลิศในด้านต่างๆ ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนมาตรฐานสากล มีความสำคัญต่อการบริหาร
 คุณภาพอย่างยิ่ง ซึ่งต้องมีความรู้ความเข้าใจ และเป็นผู้นำในการบริหารคุณภาพของโรงเรียน กำหนด
 นโยบายคุณภาพ และวางแผนในการควบคุมคุณภาพ ดำเนินการบริหารจัดการจัดการศึกษาอย่างมี
 ส่วนร่วมกับโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนา โดยมีคุณภาพของนักเรียนเป็นตัวบ่งชี้สำคัญของความสำเร็จ
 ดังนั้นในการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ต้องดำเนินการในทุกองค์ประกอบ ซึ่งครอบคลุม
 ภารกิจและเป้าหมายสำคัญของโรงเรียนมาตรฐานสากล สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง
 แนวคิดการบริหารคุณภาพ แนวคิดของรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศต่างๆ แนวคิดการประเมิน
 คุณภาพองค์กร แนวคิดการพัฒนาองค์กร และผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่สรุปได้ว่ามีหลายปัจจัยที่เป็น

องค์ประกอบของรูปแบบบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของสมกิต บุญยะโพธิ์ (2555) ที่ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี พบว่า องค์ประกอบในการบริหารสถานศึกษามีลักษณะเป็นพหุองค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 3) การวางแผนกลยุทธ์ 4) การบริหารทรัพยากรบุคคล 5) กระบวนการบริหารจัดการ 6) ความคาดหวังต่อความสำเร็จของผู้เรียน และศุภลักษณ์ เศษระพานิช (2550) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน พบว่า ระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และแนวปฏิบัติในองค์ประกอบย่อย โดยองค์ประกอบหลักของระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน มี 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การมุ่งเน้นนักเรียน ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง 3) การวางแผนกลยุทธ์ 4) โครงสร้างองค์กร 5) การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล 6) การบริหารงานวิชาการ 7) การบริหารการเงิน 8) การบริหารทั่วไป และ 9) การจัดการสารสนเทศและความรู้

ในแต่ละองค์ประกอบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ล้วนมีส่วนสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารคุณภาพของโรงเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียนมาตรฐานสากล ในที่จะอภิปรายใน 3 องค์ประกอบดังนี้

1.1 องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการดำเนินการด้านการบริหารคุณภาพของโรงเรียน ต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกคน ที่มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ยากหากปราศจากผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ ดังนั้นผู้บริหารต้องเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารคุณภาพของโรงเรียน เป็นผู้นำทางความคิด มีวิสัยทัศน์ที่ความเป็นสากล สื่อสารให้บุคลากรในโรงเรียนให้มีความเข้าใจในเรื่องการบริหารคุณภาพได้ เป็นแบบอย่างที่ดีทางการปฏิบัติตน ทั้งทางด้านการบริหารจัดการ การเป็นผู้นำทางวิชาการ ตลอดจนสามารถบริหารจัดการให้เกิดการบริหารคุณภาพอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับหลักการจัดการคุณภาพ 14 Points for management ของ William E. Deming (ณัฐพันธุ์ เชนันนท์ และคณะ, 2546, น. 72-75) ระบุว่า คุณภาพเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหาร ผู้บริหารจะต้องมีความมุ่งมั่นและทุ่มเทในการพัฒนาคุณภาพ โดยกำหนดแผนการดำเนินงาน ผู้บริหารต้องสร้าง “วัฒนธรรมคุณภาพและการเรียนรู้อย่างไม่หยุดยั้ง” ให้เกิดขึ้นกับสมาชิกทุกคนและในทุกระดับขององค์กร สร้างภาวะผู้นำให้เกิดขึ้นกับสมาชิกทุกคน ดังนั้น หากผู้บริหารมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ในการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลอย่างชัดเจน มีกลยุทธ์การบริหารที่มุ่งเน้นคุณภาพมาตรฐานระดับสากล และมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานบริหารย่อมส่งผลต่อการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ให้มีประสิทธิภาพสูง

1.2 องค์ประกอบด้านการพัฒนาบุคลากร นี่เป็นองค์ประกอบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการบริหารคุณภาพ ต้องอาศัยความร่วมมือของบุคลากรทุกคน นำองค์กรไปสู่เป้าหมายพร้อมที่จะปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีศักยภาพที่จะดำเนินงานตามจุดมุ่งหมาย นอกจากนี้ การพัฒนาบุคลากรเป็นการสร้างขีดความสามารถของบุคลากรให้มีศักยภาพในการรับรู้ ปฏิบัติตามวัฒนธรรมคุณภาพ เกิดการเรียนรู้ทั่วทั้งองค์กร ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ย่อมส่งผลต่อการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล สอดคล้องกับของ Hodgetts (1999) ที่กล่าวว่า ลักษณะขององค์กรที่ได้รับรางวัล MBNQA นั้น ต้องมุ่งพัฒนาให้พนักงานขององค์กรแสดงถึงศักยภาพด้านความสามารถอย่างเต็มความสามารถอย่างเต็มที่ สร้างแรงจูงใจแก่พนักงาน โดยการชื่นชมและให้รางวัล พัฒนาอย่างต่อเนื่องไปสู่สิ่งที่ดีกว่า และท้าทาย

1.3 องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญหนึ่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะตัวชี้วัดความสำเร็จของโรงเรียนมาตรฐานสากล ประกอบด้วย ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ด้านเครือข่ายร่วมพัฒนา และด้านการวิจัยและพัฒนานั้น ทุกตัวชี้วัดต้องกำกับด้วยจุดมุ่งหมายของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งมีความคาดหวังว่า โรงเรียน

ต้องมีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ และสามารถเทียบเคียงสู่มาตรฐานสากลได้ ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องประยุกต์ แนวทางรางวัลคุณภาพแห่งชาติ มาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน โดยสอดคล้องหลักการของการบริหารจัดการที่อยู่บนระบบค่านิยมโรงเรียนมาตรฐานสากล 11 ประการเพื่อสร้างความยั่งยืนของการบริหารจัดการโรงเรียนประยุกต์ใช้วงจรคุณภาพในการบริหารงานในแต่ละฝ่ายและติดตามกำกับอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการก็มีความสำคัญ เพื่อให้เกิดความรวดเร็ว ถูกต้อง และแม่นยำ สอดคล้องกับแนวคิดแนวทางเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TOA) ที่กล่าวว่า การนำเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติเข้ามาปรับใช้ในองค์กรนั้น ส่งผลให้เกิดการพัฒนา การบริหารจัดการในองค์กร และมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการปฏิรูประบบ และการบูรณาการผลลัพธ์การทำงานต่างๆ เข้าด้วยกัน จะมีการทำงานแบบมุ่งสู่ผลลัพธ์สุดท้าย ที่สำคัญคือการที่พนักงานทุกระดับปฏิบัติงานแบบสนับสนุนงานซึ่งกันและกัน และมุ่งไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน ส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ที่ดี

2. การสร้างองค์ประกอบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา ผลที่ได้จากการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษาที่ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหา และส่วนเงื่อนไขความสำเร็จ ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา ด้วยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีความเหมาะสม ทั้งนี้เป็นเพราะทั้ง 3 ส่วน ที่เป็นส่วนประกอบของรูปแบบนั้นเป็นโครงสร้างสำคัญในการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่มีความสัมพันธ์กันโดยส่วนที่ 1 ส่วนนำเป็นการกำหนดกรอบการดำเนินการในการพัฒนารูปแบบ เป็นการบอกถึงแนวคิดพื้นฐาน หลักการที่กำหนดการพัฒนา รูปแบบเพื่อนำไปสู่วัตถุประสงค์ของการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในแนวคิดหลักการแก่ผู้บริหารก่อนที่จะนำรูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับประถมศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติในโรงเรียน ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหาเป็นการแสดงถึงรายละเอียดขององค์ประกอบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล อธิบายถึงจุดมุ่งหมาย แนวทางการพัฒนา ผลที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละองค์ประกอบ และกระบวนการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล อธิบายถึงวิธีการขั้นตอนการนำรูปแบบสู่การปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้บริหารและบุคลากรเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ ตลอดจนภารกิจที่ต้องดำเนินการตามรูปแบบนี้ ในการดำเนินการตามแนวทางพัฒนาของแต่ละองค์ประกอบ มีจุดมุ่งหมายแนวทางพัฒนา เพื่อนำไปสู่ผลที่คาดว่าจะได้รับ ผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องสามารถกำกับติดตามผลที่เกิดขึ้นในแต่ละองค์ประกอบ และสามารถประเมินในองค์กรรวม ตามกระบวนการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งได้ประยุกต์ใช้แนวคิดวงจรคุณภาพของเดมมิง ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ซึ่งเป็นกระบวนการบริหารจัดการที่เป็นที่ยอมรับ และส่วนที่ 3 เป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้การบริหารคุณภาพประสบความสำเร็จเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึง และสิ่งที่ควรปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมให้การนำรูปแบบบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษาเกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2554, น.11) ที่กล่าวถึงภารกิจของโรงเรียนจะพัฒนายกระดับสู่มาตรฐานสากล ว่าประกอบด้วย การเตรียมการ ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากร วางแผนกลยุทธ์นำสู่การปฏิบัติ พร้อมกับการเตรียมพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อม ดำเนินการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับโรงเรียน พัฒนาแหล่งเรียนรู้บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ดำเนินการพัฒนาเครือข่ายร่วมพัฒนา ประเมินผล ทบทวน ตลอดจนวิจัยและพัฒนา เพื่อนำผลมาปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. การประเมินรูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า ผลการประเมินรูปแบบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา ได้ผ่านกระบวนการต่างๆ มาอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ทั้งในระดับนโยบาย และผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลจากทุกภูมิภาค โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารคุณภาพ รวมทั้งในการสร้างรูปแบบ มีกรอบแนวคิด หลักการ จากทฤษฎีของนักวิชาการต่างๆ ตลอดจนการได้รับการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ และข้อเสนอแนะต่างๆ ของ

ผู้เชี่ยวชาญ ทำให้รูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา มีความถูกต้องเหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการบริหารคุณภาพของโรงเรียนสอดคล้องกับงานวิจัยของเรา ศรีวิชัย (2554) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชน ระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิผล ในจังหวัดนนทบุรี พบว่า รูปแบบนี้มีประโยชน์ มีความสอดคล้องและความเป็นไปได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบ พบว่า ด้านภาวะผู้นำผู้บริหาร และด้านการพัฒนาบุคลากร มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการที่จะขับเคลื่อนการบริหารคุณภาพให้ประสบผลสำเร็จ ดังนั้น หน่วยงาน และผู้เกี่ยวข้อง ควรมีการกำหนดนโยบายที่จะส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาผู้บริหาร และครูให้ตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมด้านคุณภาพเพื่อก้าวสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล

2. จากการที่ด้านการบริหารจัดการ มีความสำคัญอยู่ในอันดับที่ 8 อาจเป็นเพราะในการบริหารคุณภาพของหน่วยงานที่ผ่านมา คำนึงถึงในส่วนของเตรียมความพร้อมด้านปัจจัย จึงให้ความสำคัญในด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร การพัฒนาบุคลากร การสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนา การสร้างทีมงานในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน การควบคุมคุณภาพ และการกำหนดนโยบายคุณภาพ มากกว่าที่จะให้ความสำคัญด้านการบริหารจัดการ ดังนั้นในการพัฒนาการบริหารจัดการ ให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น หน่วยงานในระดับนโยบาย ควรกำหนดแนวทางการบริหารจัดการ เป็นกรอบการทำงานร่วมกันของทุกฝ่าย ให้ครอบคลุมการวางแผน การดำเนินการ การกำกับติดตาม และการปรับปรุงพัฒนา โดยเฉพาะด้านการกำกับติดตาม ประเมินผล ควรเป็นไปในรูปแบบกัลยาณมิตร เพื่อให้โรงเรียนดำเนินการบริหารคุณภาพของโรงเรียนตนเองโดยยึดแนวทางการดำเนินการ มีโครงสร้างการบริหารงานในโรงเรียนที่เหมาะสม มีการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพในการบริหารงานทุกฝ่ายบนพื้นฐานของความเหมาะสมของแต่ละบริบท และความพร้อมที่แตกต่างกันของแต่ละโรงเรียน

3. จากผลการพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา ที่มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์นั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัย ประยุกต์ใช้โดย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำรูปแบบไปศึกษา ตามคู่มือการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์จริง ผู้บริหารโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องทุกคนควรมีการประชุมชี้แจง ครูและบุคลากรเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการดำเนินงานด้านคุณภาพ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการบริหารคุณภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการบริหารคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อศึกษาเพื่อเปรียบเทียบการบริหารคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากลในแต่ละรุ่น เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ สู่การพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารที่สอดคล้องกับบริบท สภาพปัญหา และความต้องการของโรงเรียน

2. ควรมีการทำวิจัยเชิงสถิติ เกี่ยวกับปัจจัยการบริหารคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่ส่งผลต่อเป้าหมายโรงเรียนมาตรฐานสากลทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านนักเรียน ด้านครูและบุคลากร ด้านคุณภาพวิชาการ ด้านวิจัยและพัฒนา และด้านการบริหารจัดการ เพื่อให้มีการพัฒนาแนวทางการบริหารคุณภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิผล และบรรลุเป้าหมาย

บรรณานุกรม

- ช่วงโชติ พันธุ์เวช. (2551). *การจัดการศึกษาเชิงคุณภาพ SIPPO*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ดวงรัตน์ เรืองอุไร. (2558). *แนวคิดของโจเซฟ เอ็ม จูรัน (Joseph M Juran)*. สืบค้น 2 ตุลาคม 2558 , จาก <https://www.gotoknow.org/posts/454819>
- ธีระ รุณเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดการและบริหารการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ณัฐพันธ์ เขจรนนท์. (2545). *ยอดกลยุทธ์การบริหารสำหรับองค์กรยุคใหม่*. กรุงเทพฯ: ด้านสู่วิชาการพิมพ์.
- ณัฐพันธ์ เขจรนนท์, นิตยาพร เสมอใจ, ชัยวัฒน์ เขียวเชิงสันติ, ธีรพร พัดภู และสุภัทร อนามัย. (2546). *TQM กลยุทธ์การสร้างองค์การคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: ธรรมกลการพิมพ์.
- นิตย ลัมมาพันธ์. (2546). *ภาวะผู้นำ : พลังขับเคลื่อนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ ฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- นุชนรา รัตนศิริประภา. (2557, กันยายน – ธันวาคม). สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal*, 7(3), 507-528.
- ปฐวีกร พลอยประเสริฐ. (2552). *อิทธิพลของการบริหารองค์การตามหลักการ TQM ที่มีต่อการพัฒนานวัตกรรม*. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ ฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปรีชาชาญ อินทรชิต. (2556). *การพัฒนายุทธศาสตร์สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีสมรรถนะสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พิษณุ วรรณแสง. (2555). *แนวทางการแก้ไขปัญหา การลงข้อมูลการตกเกรดสินค้าผิดพลาดในกระบวนการคัดแยกแผ่นเหล็ก*. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). ระยอง: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เมธี น้อมนิล. (2556). *รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานของครูโรงเรียนเอกชนจังหวัดกำแพงเพชร*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- เรชา ศรีวิชัย. (2554). *รูปแบบการบริหารงานสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ ในจังหวัดนนทบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2545). *การจัดการคุณภาพจาก TQC ถึง TQM ISO 9000 และการประกันคุณภาพ*. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- วีระเดช เชื้อนาม. (2547). *เขย่า Balanced Scorecard แล้วลงมือทำทีละขั้นตอนตลอดแนว*. กรุงเทพฯ: เฟื่องฟ้าพรินติ้ง.
- ศุภลักษณ์ เศษระพานิช. (2550). *ระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ ฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมกิต บุญยะโพธิ์. (2555). *รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศ*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุชาดา บุรณะเดชชัย. (2556). *การบริหารศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มประเทศอาเซียน*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). *แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ฉบับปรับปรุง*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2554). *มัธยมศึกษายุคใหม่ สู่มาตรฐานสากล 2561*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2557). *เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBEOA) ของโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ปี 2557-2558*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

- European Mentoring & Coaching Council. (2015). *About the European Quality Award (EQA)*. Retrieved September 15, 2015, from <http://www.emccouncil.org/eu/en/accreditation/eqa>.
- Evans, J. R. (2006). *Quality management, organization, startegy*. New York: West Publishing.
- Evans, J. R., and Lindsay, W. M. (1999). *The management and control of quality*. New York: West Publishing.
- Hodgetts, R. M. (1999). *Modern Human Relations at work* (7thed). New York: Dryden Press.
- Marquardt, M. J. (1996). *Building the learning organization : A system approach to quantum improvement and global success*. New York: McGraw-Hill.
- Ministry of Ministration. (2000). *The school excellence model : A guide Singapore*. The School Appraisal Branch, Schools Division, Singapore: Ministry of Ministration.
- Spring. (2015). *The Singapore Quality Awards*. Retrieved January 13, 2015, from <http://spring.gov.sg/portal/product/awards/sqa>.